

AGRESSIEPROTOCOL POLITIEKE AMBTSDRAGERS

GEMEENTE DALFSEN

INHOUD PROTOCOL

1. Inleiding

2. Definities

- Politieke ambtsdragers
- Collega's
- Grensoverschrijdend gedrag

3. Voorkomen van grensoverschrijdend gedrag

- Preventieve maatregelen
- Agressietraining
- Situaties waarin grensoverschrijdend gedrag voorkomen
- Telefonisch
- Vergaderingen
- Buiten de deur en in de privésfeer

4. Stappen na grensoverschrijdend gedrag

- Melden van grensoverschrijdend gedrag
- Registratie van de melding
- Maatregelen
- Aangifte doen
- Informeren
- Kostenverhaal bij schade
- Nazorg
- Advies en ondersteuning door derden

5. Slotbepalingen

Bijlage 1. Sancties

Bijlage 2: Toelichting toegangsverboden

1. INLEIDING

Voor politieke ambtsdragers is het belangrijk dat zij hun publieke taken vrij van dwang en drang kunnen uitoefenen en dat besluiten in vrijheid genomen kunnen worden. Helaas kunnen zij in hun functioneren ook geconfronteerd worden met grensoverschrijdend gedrag. Grensoverschrijdend gedrag kan, bedoeld of onbedoeld, de besluitvorming oneigenlijk beïnvloeden. De gemeente Dalfsen hanteert als uitgangspunt dat grensoverschrijdend gedrag niet wordt getolereerd en dat er zo nodig sancties volgen na vertoon van dergelijk gedrag.

Bij de totstandkoming van dit protocol is gebruik gemaakt van de Arbocatalogus Agressie en Geweld sector Gemeenten en het Landelijke geweldsprotocol voor burgemeesters.

2. DEFINITIES

- **Politieke ambtsdragers**
Hieronder verstaan wij de bestuurders en gekozen volksvertegenwoordigers van de gemeente. Bestuurders zijn de burgemeester en wethouders. Onder gekozen volksvertegenwoordigers verstaan wij de raadsleden. Ook al zijn commissieleden geen politieke ambtsdragers, dit protocol is evengoed op hen van toepassing.
- **Collega's**
In dit protocol wordt geschreven over gealarmeerde collega's. Hieronder verstaan wij collega collegeleden, raadsleden, commissieleden en de medewerkers van de gemeente Dalfsen.
- **Grensoverschrijdend gedrag**
Grensoverschrijdend gedrag is iedere vorm van gedrag door personen, dat gericht is op het veroorzaken van een gevoel van onveiligheid of het doelbewust toebrengen van schade bij politieke ambtsdragers.

Van grensoverschrijdend gedrag tegenover politieke ambtsdragers, is onder meer sprake in de volgende gevallen (niet limitatief):

- *(non)-Verbale agressie (ook in social media)*
Belediging, vernedering, aantasting goede naam of eer, zwart maken, treiteren en discriminatie
- *Persoonsgerichte bedreiging*
Houding, gebaar, volgen, stalken, intimidatie, bemoeilijken/onmogelijk maken of juist dwingen tot handelingen/werkzaamheden, lokaalvredebreuk, schenden, kwetsen van het schaamtegevoel, eerbaarheid, seksuele intimidatie, poging tot schoppen, slaan en verwonden.
- *Fysieke agressie*
Handtastelijkheden, dreigen met een voorwerp, poging tot verwonding, meubels vernielen, objecten toegooien, het verlaten van een vertrek verhinderen, werk fysiek hinderen, duwen/trekken of grijpen, spugen, bijten of krabben, slaan/stompen of schoppen, kopstoot en verwonding.

3. VOORKOMEN VAN GRENDOERSCHRIJDEND GEDRAG

- **Preventieve maatregelen**
Grensoverschrijdend gedrag kan voorkomen worden door duidelijk te communiceren met de inwoner. Goede en duidelijke communicatie bereiken we onder andere door optimaal gebruik te maken van de rubriek Kernpunten, social media en de website. (Onze servicenormen en huisregels gemeente Dalfsen staan op de website). Het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag is belangrijker dan het trainen van vaardigheden hoe om te gaan met agressie en geweld.
- **Agressietraining**
Politieke ambtsdragers moeten in staat zijn om de risicovolle situaties die in hun functie kunnen ontstaan, zelf te voorkomen en/of op te lossen. Daarom is het van belang dat de politieke ambtsdragers over de benodigde kennis en vaardigheden kunnen beschikken. De gemeente

biedt hiervoor trainingen aan.

- **Situaties waarin grensoverschrijdend gedrag blijft voorkomen**

Als preventieve maatregelen niet helpen en de inwoner blijft het ongewenste gedrag voortzetten, dan is er helaas sprake van een incident. De politieke ambtsdrager, maar ook de gealarmeerde collega's, moeten professioneel en duidelijk optreden. De politieke ambtsdrager dient zoveel als mogelijk kalm en rustig te blijven en vooral niet mee te gaan in het grensoverschrijdend gedrag van de inwoner. Het benoemen van het ongewenste gedrag en het duidelijk stellen van een grens, voorkomt in de meeste gevallen dat men het grensoverschrijdend gedrag doorzet.

De voorkomende situaties bij de uitoefening van de publieke taak door de politieke ambtsdragers, worden hieronder beschreven. De politieke ambtsdrager dient onderstaande situaties tot zich te nemen en zich ervan bewust te zijn hoe hij/zij kan reageren wanneer een incident zich voordoet.

- **Telefonisch**

Wanneer een inwoner met grof taalgebruik, discriminerende taal, eisen en dreigen iets voor elkaar probeert te krijgen, geef dan aan dat u op deze manier niet verder met de inwoner wil praten (grenzen stellen). Als de inwoner hier toch mee doorgaat beëindigt u het gesprek. Een telefoonverbod wordt opgelegd wanneer een inwoner zich telefonisch herhaaldelijk schuldig maakt aan dergelijk gedrag. De duur van het telefoonverbod is afhankelijk van het incident of recidive (zie bijlage 1).

- **Vergaderingen**

Politieke ambtsdragers vergaderen zowel in het gemeentehuis als daarbuiten (bijv. overleg bedrijf, inwonersavond etc.). In een dergelijke situatie kunnen zij te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag. Bij risicovolle vergaderingen in het gemeentehuis wordt de medewerker servicedesk van tevoren over de te verwachten risico's geïnformeerd. Tijdens openbare vergaderingen overdag en 's avonds is er altijd een medewerker servicedesk aanwezig. De medewerker servicedesk kan indien nodig handelend optreden. Bij te verwachten onrustige situaties (bijvoorbeeld besluitvorming over een controversieel onderwerp met veel publiek) zou politie en beveiliging ingeschakeld kunnen worden. Bij risicovolle vergaderingen buiten het gemeentehuis zorgt de politieke ambtsdrager ervoor, dat hij/zij nooit alleen naar die vergadering gaat.

- **Buiten de deur en in de privésfeer**

Helaas vindt grensoverschrijdend gedrag ook plaats buiten de deur en in de privésfeer. De politieke ambtsdragers, die buiten de deur en in de privésfeer met grensoverschrijdend gedrag te maken krijgen, hebben geen directe steun en hulp van collega's. In dergelijke situatie trekt de politieke ambtsdrager zich zoveel mogelijk terug, denkt aan zijn eigen veiligheid en neemt geen onnodige risico's. Bij fysiek geweld, het tonen van wapens en herhaaldelijk stalken waarbij de politieke ambtsdrager zich bedreigd/onveilig voelt, wordt direct 112 gebeld. De politieke ambtsdrager meldt het incident direct bij de gemeentesecretaris of bij de griffier.

4. STAPPEN NA GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Indien een politieke ambtsdrager te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag dan wordt er gehandeld volgens onderstaande procesbeschrijving. De basisafspraken is dat de individuele bestuurder of politicus die te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag, dat altijd intern meldt en vervolgens overlegt over de te volgen handelwijze.

1. *Melden van grensoverschrijdend gedrag*

Meldt grensoverschrijdend gedrag altijd en direct intern. *Raads- en commissieleden* melden incidenten bij de griffier, die de burgemeester van de melding in kennis stelt. *Wethouders* melden incidenten direct bij de gemeentesecretaris, die de burgemeester van de melding in kennis stelt. *De burgemeester* meldt direct - het tegen hem gerichte grensoverschrijdende gedrag - bij de gemeentesecretaris, die de griffier en de plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad daarvan in kennis stelt.

2. *Registratie van de melding*

Elke melding van grensoverschrijdend gedrag wordt geregistreerd. De gemeentesecretaris registreert een melding van de burgemeester of een wethouder. De griffier registreert een melding van een raadslid of commissielid.

De gemeentelijke preventiemedewerker beheert de registraties en registreert de incidenten in het gemeentelijke incidentenregistratiesysteem (GIR).

3. *Maatregelen*

Na iedere melding wordt samen met de melder besproken welke maatregelen tegen de veroorzaker genomen worden. Dit gebeurt aan de hand van de maatregelen en sancties, zoals genoemd in bijlage 1. De preventiemedewerker van de gemeente is daarbij beschikbaar voor advies en ondersteuning. Eventuele maatregelen worden bij voorkeur binnen 48 uur na de melding getroffen en schriftelijk aangekondigd en opgelegd door de gemeentesecretaris, indien het de burgemeester en/of een wethouder betreft of de griffier, indien het een raads- of commissielid betreft.

4. *Aangifte doen*

Grensoverschrijdend gedrag kan strafbaar zijn. Het is van groot belang dat van strafbaar gedrag zo snel mogelijk aangifte wordt gedaan. De burgemeester en/of de gemeentesecretaris, preventiemedewerker en/of de griffier overleggen zo nodig met de melder en met de politie over de ernst van de situatie en de aangifte. Het doen van aangifte gebeurt op het adres van de gemeente Dalfsen (Raadhuisstraat 1, 7721 AX Dalfsen) en nooit op het privéadres. De melder kan zich bij de aangifte indien wenselijk laten bijstaan door een vertegenwoordiger van de gemeente.

5. *Informeren*

Bij grensoverschrijdend gedrag wordt de gemeenteraad, de fractie of het presidium en het college per omgaande geïnformeerd. Dit gebeurt vertrouwelijk. De burgemeester is woordvoerder naar de raad toe als het gaat om bedreiging van één of meer wethouders, raads- of commissieleden. Als de burgemeester zelf direct betrokken is, wordt in overleg met de burgemeester, met de locoburgemeester en eventueel de commissaris van de Koning de handelwijze bepaald. Communicatie en contacten met de pers worden overgelaten aan de voorlichter van de gemeente.

6. *Kostenverhaal bij schade*

Bij geleden schade, in welke vorm dan ook, is het uitgangspunt dat deze zoveel mogelijk wordt verhaald op de veroorzaker.

7. *Nazorg*

Binnen één week zorgen de functionarissen bij wie de melding is gedaan voor een gesprek over de eventuele gevolgen. Er is daarbij ook aandacht voor betrokken familieleden of andere personen die voor de melder belangrijk zijn.

8. *Advies en ondersteuning door derden*

Wanneer een politieke ambtsdrager geconfronteerd wordt met grensoverschrijdend gedrag, dan kan hij/zij voor advies en ondersteuning ook terecht bij de “Vertrouwenslijn”, bereikbaar via telefoonnummer 0800 2800 200.

De Vertrouwenslijn is opgericht in opdracht van het Ministerie van BZK om bestuurders en politici bij te staan en te adviseren. De politieke ambtsdrager wordt te woord gestaan door een ervaren vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon luistert en stelt vragen om de aard van het probleem helder in kaart te brengen. De politieke ambtsdrager kan ook, mits er behoefte aan is, gebruik maken van het netwerk van de Vertrouwenslijn. Het netwerk van vakgenoten en ervaringsdeskundigen geven praktische adviezen op het gebied van damage control, positionering, strategie en coaching.

Er kan ook voor gekozen worden om een begeleidingstraject te volgen. Vakgenoten en ervaringsdeskundigen luisteren niet alleen naar het verhaal maar geven ook praktische tips over bijvoorbeeld vragen als ‘vertelt betrokkene het thuis, aan collega’s en wat zijn de gevolgen hiervan?’

5. SLOTBEPALINGEN

Dit protocol wordt aangehaald als het Agressieprotocol politieke ambtsdragers en treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Dalfsen d.d. 25 februari 2019.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
drs. J. Leegwater

Bijlage 1 Sancties

Hoofdgroep	Agressiedaad	Sancties	Recidive
(non-) Verbale agressie	Vernederen, smaad, treiteren	<ul style="list-style-type: none"> • Mondeling waarschuwen • Ordegesprek (optioneel) • Waarschuwbrieff (optioneel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal Toegangsverbod • Dienstverlenings-maatregel overwegen • Verplicht aangifte doen
	Discrimineren, seksuele intimidatie	<ul style="list-style-type: none"> • Ordegesprek • Waarschuwbrieff • Verplicht aangifte doen 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal Toegangsverbod • Dienstverleningsmaatregel overwegen • Verplicht aangifte doen
Persoonsgerichte bedreiging	<ul style="list-style-type: none"> • Dreigen door houding, gebaar, of andersoortig gedrag • Bemoeilijken, onmogelijk maken of juist dwingen • Schennis van de eerbaarheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordegesprek • Waarschuwbrieff • Toegangsverbod I • Telefoonverbod (optioneel) 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal Toegangsverbod II en dienstverlenings-maatregel • Verplicht aangifte doen
	<ul style="list-style-type: none"> • Stalken • Chantage / manipulatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordegesprek • Waarschuwbrieff • Toegangsverbod I t/m IV (afhankelijk van de ernst) • Telefoonverbod • Verplicht aangifte doen 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal toegangsverbod III • Telefoonverbod • Vervolg verplicht aangifte doen • Dienstverleningsmaatregel
Fysieke agressie	<ul style="list-style-type: none"> • Mishandeling • Verwonden, pijn veroorzaken • Aanranden • Beetpakken, duwen, trekken, slaan, gericht gooien, spugen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordegesprek • Waarschuwbrieff • Toegangsverbod II t/m IV (afhankelijk van de ernst) • Telefoonverbod • Verplicht aangifte doen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal toegangsverbod III • Telefoonverbod • Vervolg verplicht aangifte doen • Dienstverleningsmaatregel
	<ul style="list-style-type: none"> • Wapen gebruiken • Vernielen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordegesprek • Waarschuwbrieff • Toegangsverbod I • Aangifte verplicht 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimaal toegangsverbod III • Telefoonverbod • Vervolg verplicht aangifte doen • Dienstverleningsmaatregel

Bijlage 2 Toelichting toegangsverboden

Elk toegangsverbod wordt schriftelijk aangekondigd. Afhankelijk van de ernst van het incident kunnen vier soorten toegangsverboden worden opgelegd:

- Toegangsverbod I: de inwoner moet een verzoek indienen om het gebouw te mogen betreden, de actie ligt bij de inwoner
- Toegangsverbod II: de inwoner mag alleen op uitnodiging het gebouw betreden, communicatie vindt schriftelijk plaats, een telefoonverbod kan in overweging genomen worden
- Toegangsverbod III: de inwoner mag het pand in zijn geheel niet betreden, tevens is er een telefoonverbod en aanpassing van de dienstverlening (mogelijkheid tot verminderen van de uitkering)
- Toegangsverbod IV: de inwoner krijgt een verbod voor elk gemeentelijk gebouw, telefoonverbod en staken van dienstverlening.